

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Петро Макаренко Петро МАКАРЕНКО
« 3 » *березня* 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА
освітньо-професійна програма Міжнародні економічні відносини
спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
галузь знань 29 Міжнародні відносини
рівень вищої освіти другий (магістерський)

ПОЛТАВА
2024-2025 н.р.

Розробники:

ШКУРУПІЙ Ольга – професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор;

ДЕЙНЕКА Тетяна – професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор;

ДИВНИЧ Ольга – доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент

Робоча програма практики розглянута та схвалена
на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин
Протокол від «3» вересня 2024 р. № 1

Робоча програма практики схвалена радою з якості вищої освіти спеціальності
«Міжнародні економічні відносини»
Протокол від «3» вересня 2024 р. № 1

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності Міжнародні
економічні відносини»

Ольга ЧЕРНОВА

© ПДАУ, 2024

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Таблиця 1

1. Опис переддипломної практики

Елементи характеристики	Шифр курсу 292МЕВ_мд_2024
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів	6
Місце в Індивідуальному навчальному плані студента	обов'язкова
Рік навчання (курс)	2
Семестр	3
Вид підсумкового контролю	диференційований залік

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Метою переддипломної практики є формування вмінь застосовувати знання, здобуті в ході загальнонаукової, теоретичної та спеціальної підготовки, для розв'язання конкретних наукових та практичних завдань, що відповідає визначеним освітньо-професійною програмою вимогам досягнення результатів навчання та в цілому визначає готовність здобувачів вищої освіти до самостійної професійної діяльності.

Завданням переддипломної практики є:

- розв'язувати складні задачі або комплексні проблеми, які відносяться до предмету досліджень сфери міжнародних економічних відносин;
- систематизувати, закріпити та поглибити теоретичні і практичні знання за галуззю підготовки, формувати навички їх застосування при розв'язанні конкретних дослідницьких задач;
- виявляти закономірності розвитку сучасних міжнародних зв'язків, розуміти їх сутність та вміти правильно інтерпретувати процеси, що відбуваються у системі міжнародних економічних відносин;
- працювати з фактичним матеріалом (збирати, верифікувати, опрацьовувати, систематизувати та використовувати його при виконанні кваліфікаційної роботи);
- використовувати нормативні документи (аналітичні звіти, офіційні публікації міжнародних організацій тощо);
- розвивати навички самостійної науково-дослідної роботи в процесі здійснення теоретичних, експериментальних та науково-практичних досліджень, а також застосувати їх при здійсненні наукового аналізу за темою кваліфікаційної роботи;
- розвивати здатність конкретизувати, узагальнювати матеріал, робити висновки, обґрунтовувати рекомендації, застосовувати їх для вирішення конкретних наукових задач.

Проходження переддипломної практики сприяє формуванню наступних *компетентностей*:

загальних:

- ЗК 1. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4. Здатність працювати в команді.
- ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

спеціальних:

- СК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.
- СК 2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.
- СК 3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини
- СК 4. Здатність оцінювати масштаби діяльності глобальних фірм та їхні позиції на світових ринках.
- СК 5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.
- СК 6. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн.
- СК 7. Здатність аналізувати й оцінювати геоекономічні стратегії країн з позиції національних економічних інтересів.
- СК 8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.
- СК 9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації
- СК 10. Здатність обґрунтовувати умови ефективної інтеграції України в систему міжнародного співробітництва в аграрній сфері з урахуванням пріоритету національних інтересів на основі узагальнення теорії та міжнародної практики.

Практика здобувачів вищої освіти сприяє формуванню таких *результатів навчання:*

- РН 1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.
- РН 2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.

– РН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв’язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб’єктів міжнародних економічних відносин.

– РН 4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог.

– РН 5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

– РН 6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

– РН 7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.

– РН 8. Розробляти та досліджувати адаптивні моделі вирівнювання дисбалансів та нівелювання загроз глобального розвитку, пропонувати варіанти вирішення проблем за результатами дослідження.

– РН 9. Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках.

– РН 10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.

– РН 11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб’єктів міжнародних економічних відносин.

– РН 12. Визначати геоекономічні стратегії країн та їхні регіональні економічні пріоритети з урахування національних економічних інтересів і безпекової компоненти міжнародних економічних відносин у контексті глобальних проблем людства й асиметричності розподілу світових ресурсів.

– РН 13. Ідентифікувати зміни кон’юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.

– РН 14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

– РН 15. Визначати умови ефективної інтеграції України в систему міжнародного співробітництва в аграрній сфері з урахуванням національних інтересів і в рамках державної економічної, зовнішньоекономічної та аграрної політики.

3. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Тема 1. Узагальнення теоретичних та методологічних засад дослідження з науково-практичної проблеми за темою кваліфікаційної магістерської роботи. Надання теоретичного обґрунтування досліджуваного явища чи процесу у формі остаточного узагальнення із з'ясуванням його сутності, змісту, класифікаційних ознак, еволюції тощо. Представлення у формалізованому вигляді результатів компаративно-критичного аналізу зазначеного змісту. Узагальнення методологічних підходів до аналізу досліджуваного феномену міжнародних економічних відносин; розкриття методів, застосовуваних при здійсненні такого аналізу.

Тема 2. Діагностика об'єкту дослідження. Опрацювання фактичного матеріалу, що відображає такі основні процеси, явища та поведінкові моделі: 1) глобалізація; 2) економізація політики та політизація економіки в рамках дослідження геоekonomіки та геополітики; 3) корпоративна стратегія; 4) стратегія міжнародного економічного розвитку; 5) конкурентна стратегія; 6) міжнародна конкурентоспроможність; 7) соціальна відповідальність міжнародних компаній; 8) інтернаціоналізація; 9) міжнародний поділ праці; 10) світовий ринок; 11) платіжний баланс; 12) інтеграція, регіоналізація, міжнародне та транскордонне співробітництво; 13) інституціональна структура регулювання міжнародної економіки; 14) міжнародна економічна діяльність первинних суб'єктів господарювання; 15) місце України в процесах інтернаціоналізації; 16) глобальні економічні політичні та соціальні тренди; 16) глобальні проблеми людства та ін.

Надання у завершеному вигляді результатів фактологічного аналізу. Групування, обробка та оцінка аналізованих даних; виявлення чинників, що впливають на стан і розвиток досліджуваного явища чи процесу. Діагностика об'єкту дослідження через перевірку доступності необхідної для аналізу інформації та визначаються територіально-хронологічних рамок наукового пошуку. З'ясування припущень і обмежень, що визначають масштаб дослідження за часом, простором, вихідними даними.

Тема 3. Результати дослідницької та проєктної роботи. Оцінка розвитку процесу або якісних змін явища, відповідно до об'єкту та предмету дослідження за темою кваліфікаційної роботи; визначення подальших перспектив. Виведення висновків за результатами досліджуваного теоретичного та емпіричного матеріалу. Підготовка проєкту пропозицій, що впливають з досліджень за темою кваліфікаційної роботи та визначення адресності таких рекомендацій. Перевірка відповідності практичної значущості отриманих результатів (за теоретичною та емпіричною частинами дослідження) можливостями їх прикладного використання. Зазначення сфери застосування та оцінка ефективності. Формулювання конкретних науково обґрунтованих пропозицій і надання опису проєктів інноваційного характеру, що виконувались у рамках наукових досліджень кафедри.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ПРАКТИКИ

Таблиця 2

Структура (тематичний план) переддипломної практики

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Теоретичне обґрунтування теми дослідження	60
Тема 2. Діагностика об'єкту дослідження	60
Тема 3. Результати дослідницької та проєктної роботи	60

5. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИКИ

Практика здобувачів другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини здійснюється відповідно до Положення про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету. Згідно з цим, практика студентів проводиться на базах практики, які забезпечують виконання освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини».

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади і місцевого самоврядування, громадські формування, об'єкти структурних підрозділів Університету, а також бази за межами України.

Виробнича практика проводиться на підприємствах (установах, організаціях тощо), які залучаються для її проведення. Бази практики повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальності;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- забезпечення належних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;
- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);
- можливість наступного працевлаштування випускників Університету (на загальних підставах, за наявності вакансій).

На час проходження практики за рішенням керівника підприємства (установи, організації тощо) студенти можуть бути працевлаштованими на штатні посади (за наявності відповідних вакансій), які відповідають вимогам програми практики.

Особливості формування переліку баз практики та розподіл студентів за ними. Для проведення практики кафедра формує та подає на узгодження керівнику виробничої практики навчального відділу перелік підприємств (організацій, установ тощо), які відповідають вимогам до баз практик.

Зазначений перелік може доповнюватися підприємствами (організаціями, установами тощо), запропонованими студентами.

Укладання договорів про проведення практики студентів з підприємствами (організаціями, установами тощо) здійснюється за сприяння кафедри, не пізніше як за місяць до початку практики. Договори, укладені з базами практики, є юридичною підставою для проходження практики студентами. Строк дії договорів погоджується договірними сторонами.

Кафедра проводить розподіл студентів за базами практики не пізніше як за місяць до початку практики. Кафедра за поважних причин може ініціювати зміну бази практики.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами організаційного забезпечення практики для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», є:

Організаційні заходи, що забезпечують підготовку та порядок проведення практик:

- розробка Положення про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету;
- розробка наскрізних і робочих програм практик;
- визначення баз практик;
- укладання договорів про проведення практики студентів між Університетом та підприємствами (установами, організаціями тощо);
- розподіл студентів за базами практики;
- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентів, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- призначення керівників практики;
- складання індивідуальних завдань на практику;
- проведення настановчих зборів студентам;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Університеті здійснює керівник виробничої практики навчального відділу, в Навчально-науковому інституті економіки, управління, права та інформаційних технологій (ННІ ЕУПТ) – директор, на кафедрі економіки та міжнародних економічних відносин – завідувач кафедр.

Функції організаторів, керівників та учасників практики визначаються Положенням про проведення практики студентів. Заходи, пов'язані з організацією виробничої практики «Переддипломна практика» для здобувачів вищої освіти, визначаються наказом ректора Університету відповідного змісту.

На початку практики керівник підприємства (установи, організації

тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення студентам-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість студентів-практикантів, яка закріплюється за ним, не перевищує десяти осіб. На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатну посаду.

Перенесення періоду проведення практики студенту проводиться за наявності обставин, які унеможливають проходження практики у визначений графіком навчального процесу період. Перенесення періоду практики здійснюється за погодження директора ННІ ЕУПІТ та відображається у наказі ректора Університету.

7. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ З ПРАКТИКИ

Робота, яку виконує здобувач вищої освіти упродовж виробничої практики «Переддипломна практика», регулярно фіксується ним у щоденнику практики. У цьому документі стисло, відображається основний зміст проведених заходів. У подальшому складається звіт із зазначеної виробничої практики. Після закінчення практики кожен практикант подає на кафедру звіт і щоденник.

Структура звіту з виробничої практики «Переддипломна практика» є такою:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ОБ'ЄКТУ ДОСЛІДЖЕННЯ

РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ТА ПРОЄКТНОЇ РОБОТИ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

У звіті з виробничої практики «Переддипломна практика» викладається матеріал, який безпосередньо пов'язаний з дослідженнями за темою кваліфікаційної роботи. У звіті повинна міститись інформація щодо результатів аналізу предмету наукового дослідження, розв'язання спеціалізованих завдань за обраною тематикою, доведення того, що такі дослідження є актуальними для практики міжнародних економічних відносин, практично значущими для розвитку економіки України та цінними для зовнішньоекономічної діяльності первинних суб'єктів господарювання або організацій та установ, включених у систему міжнародної економічної взаємодії. Також у звіті у конкретизованому вигляді повинні бути

представлені основні висновки і пропозиції, що випливають з результатів дослідження.

У звіті з практики викладається матеріал, який стосується чітко визначеного (відповідно до тематики дослідження) процесу або явища, що мають місце в системі сучасних міжнародних економічних відносин. Відомості, наведені в документі, повинні містити факти, які забезпечують аргументацію тих науково-практичних положень дослідження, які автор висуватиме на захист кваліфікаційної роботи. Текст не може мати формат реферування.

Для підготовки звіту використовується наукова література – монографії, статті та інші публікації, в яких містяться результати досліджень науковців. Дозволяється використання науково-публіцистичних і науково-популярних публікацій, а також матеріалів таблоїдів. Однак джерело інформації має відповідати вимогам достовірності та актуальності. Категорично заборонено використовувати друковані та електронні видання, що розміщують вульгарно-сенсаційні неперевірені матеріалами. Важливими джерелами інформації для підготовки звіту з виробничої практики «Переддипломна практика» є законодавчі і нормативні документи, звітність матеріали міжнародних організацій, авторитетних рейтингових агентств, фінансова звітність компаній тощо.

У тексті звіту подаються рисунки, схеми, графіки, діаграмами, таблиці тощо. Їх можна також розміщувати в додатках.

Звіт починається з титульної сторінки. Це перша сторінка звіту, яку включають до загальної нумерації сторінок, але не нумерують. За титульною сторінкою наводяться послідовно зміст, вступ, розділи в порядку подання, висновки, список використаних джерел, додатки.

Звіт має бути виконаний та оформлений з додержанням вимог ДСТУ 3008:2015 від 22.06.2015 р. («Інформація та документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура та правила оформлювання»). Оптимальний обсяг основного тексту звіту 20-25 друкованих сторінок (без списку використаних джерел і додатків). Рекомендована кількість використаних джерел – 10-20.

Звіт з виробничої практики «Переддипломна практика» є документом, який має форму друкованого тексту на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Міжрядковий інтервал – 1,5; шрифт – Times New Roman; номер шрифту – 14. Рекомендований розмір берегів такий: лівий – 30 мм, правий – 15 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм; мінімально допустимий розмір берегів такий: лівий – 20 мм, правий – 10 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм.

Звіт з виробничої практики «Переддипломна практика» містить такі складові: «ЗМІСТ», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ». Кожну структурну частину звіту з виробничої практики потрібно починати з нової сторінки. Назви структурних елементів не нумерують. Заголовки структурних елементів звіту і заголовки розділів слід розташовувати посередині рядка, друкувати великими літерами без крапки у кінці, не підкреслювати. Переноси слів у заголовках розділів не

дозволяються.

Між заголовком і наступним або попереднім текстом повинен бути інтервал в один рядок. Заголовки розділів друкують напівжирним шрифтом, прописними літерами з абзацного відступу, вирівнювання «по центру». Кожен з розділів розпочинають з нової сторінки. Назва розділу складається з порядкового номеру і заголовка, між якими ставлять крапку. Наприкінці заголовка крапка не ставиться.

Текст звіту з виробничої практики повинен бути поданий у відредагованому вигляді. Мова – державна. За умов проходження практики за кордоном, за умов, коли об'єктом дослідження виступає MNE, а також у деяких інших подібних випадках, первинні документи (правовстановлювальні документи, фінансові звіти компаній тощо) подаються мовою оригіналу. Використання сканованих графіків, рисунків, таблиць тощо строго обмежене. Можливість їх застосування визначається змістом матеріалу, що наводиться, і дозволяється як виключення (наприклад, фінансовий звіт міжнародній компанії, інтерфейс світової онлайн-платформи (біржі), логотип компанії тощо).

Титульний аркуш подається за форматом ПДАУ відповідно до прикладу (додаток А). *Зміст* відображає найменування всіх складових звіту і нумерацію сторінок (додаток Б).

У *вступі* визначаються такі обов'язкові елементи: 1) актуальність досліджуваної проблеми (обґрунтування вибору теми дослідження); 2) зв'язок роботи з науковими, грантовими програмами, планами, темами (за наявності); 3) мета та завдання дослідження; 4) об'єкт; 5) предмет; 6) методи; 7) інформаційна база дослідження; 8) практична значущість; 9) апробація результатів дослідження та публікації автора; 10) структура та обсяг кваліфікаційної роботи (додаток В).

Основна частина звіту містить матеріал, що передбачений Програмою виробничої практики «Переддипломна практика» відповідно до її структури за розділами (до її тематичного плану). У цій частині звіту відображаються основні теоретичні, методологічні та емпіричні положення, що розкривають тему кваліфікаційної роботи відповідно до конкретизованої проблематики дослідження. З урахуванням специфіки наукової проблематики у звіті надаються відомості про виконання завдань, поставлених у кваліфікаційній роботі. Для наочності теоретичного матеріалу використовуються рисунки, схеми, таблиці типологізації та класифікації тощо. При аналізі процесів і явищ, що відбуваються в рамках сучасних міжнародних відносин, для аргументації позицій автора наводяться цифрові данні, оброблені за допомогою математичного інструментарію. Вони подаються в таблицях і графіках, виконаних власноруч.

Висновки. Викладений у цьому розділі матеріал повинен містити узагальнення за кожним з розділів звіту (відповідно до тематичного плану). Основні вимоги до подання тексту: чітка структурованість, послідовність, чіткість і лаконічність висловлювань.

Список використаних джерел повинен включати наукові монографії,

статті, основні форми звітності підприємств, нормативно-правові документи, що регулюють відносини суб'єктів на національних ринках, а також у сферах і галузях міжнародної діяльності, звіти міжнародних організацій, дослідження авторитетних рейтингових агентств тощо.

Додатки. У цій частині звіту, як правило, наводяться допоміжні матеріали: копії документів, витяги із законодавчо-нормативних документів, звіти, інструкції / положення / правила, результати соціологічних та маркетингових досліджень, великі за обсягом наведення матеріалу таблиці, рисунки тощо.

До звіту також прикладається щоденник виробничої практики, який повинен бути належним чином оформлений. Зокрема він має містити висновки керівника від закладу вищої освіти та керівника від бази практики щодо якості опанування здобувачем вищої освіти програми виробничої практики «Переддипломна практика» та відповідності здобутих ним знань і навиків програмним результатам навчання за освітньо-професійною програмою. Також документ повинен бути завірений печатками підприємства (організації, установи) та підписами відповідальних осіб.

8. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ РЕЗУЛЬТАТІВ

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики. До звітної документації відносяться щоденник практики та звіт з практики.

За результатами проходження переддипломної практики студентом подається керівнику практики від кафедри звіт разом зі щоденником (для перевірки та оцінювання). У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики. Підготовка звіту здійснюється з дотриманням принципів академічної доброчесності. Тест звіту з практики перевіряється на наявність текстових запозичень згідно Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті.

Звіт з виробничої практики захищається студентом перед комісією, яка призначена наказом ректора Університету. За підсумками захисту звітів з практики складається протокол засідання комісії.

За підсумками практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з виробничої практики студентів денної форми навчання виставляється після її закінчення протягом двох тижнів теоретичного навчання чи екзаменаційної сесії головою комісії із захисту звітів з практики. Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики, внесені до листа оцінювання результатів проходження практики (*додаток Д*). Основними підходами до визначення порядку нарахування балів є виокремлення таких видів робіт: опанування здобувачем вищої освіти

програми практики, оформлення звіту та щоденника, презентація, представлена під час захисту звіту та відповіді на запитання членів комісії з прийому диференційованого заліку (табл. 3).

Таблиця 3

**Розподіл балів за підсумками виробничої практики
«Переддипломна практика»**

Параметр оцінки (рекомендований діапазон оцінки в балах)	Результат оцінювання
Оцінка результатів проходження практики (виконання програми практики)	49
Оцінка оформлення результатів практики (звіту, щоденника)	10
Оцінка презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практик під час захисту звіту та відповідей на запитання членів комісії з прийому заліку за практику	41
Підсумкова оцінка: за 4-бальною шкалою за 100-бальною шкалою за шкалою ЄКТС	

Відповідно, нарахування балів здійснюється на таких підставах:

- оцінка результатів проходження практики здобувачем вищої освіти, надана у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики (табл. 4);
- оцінка якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики (табл. 5);
- оцінка чіткості, обґрунтованості та правильності відповідей здобувача вищої освіти на питання членів комісії з захисту звітів з практики (табл. 6).

Таблиця 4

**Шкала і критерії оцінювання результатів проходження виробничої
практики «Переддипломна практика»**

Шкала, бали	Критерії оцінювання
40-49	Звіт з практики має логічну послідовність, конкретність викладення матеріалу, точність формулювань. Всі завдання, передбачені програмою практики, виконані повністю; питання за розділами програми практики розкриті глибоко і змістовно; висновки і пропозиції обґрунтовані та дієві; наявні публікації статті у науковому фаховому виданні та тез доповіді на конференції. Відгук-характеристика, наданий з бази практики, містить високу оцінку результатів проходження практики.
30-39	Звіт з практики має логічну послідовність викладення матеріалу та точність формулювань. Виконано 80% завдань, що передбачені програмою практики, питання у звіті відображені правильно, але не досить змістовно; виведені основні висновки, однак пропозиції за результатами проходження практики відсутні; публікації статті у науковому фаховому виданні та тез доповіді на конференції – наявні. Відгук-характеристика з бази практики містить позитивну оцінку результатів проходження практики.

20-29	Розділи в звіті з практики розміщені у послідовності, яка не відповідає вимогам. Виконано 60% завдань, що передбачені програмою практики, питання у звіті відображені фрагментарно, відсутні висновки та власні пропозиції за результатами проходження практики; наявна публікація тез доповіді на конференції, однак публікація статті у науковому фаховому виданні відсутня. Відгук-характеристика з бази практики містить позитивну оцінку результатів проходження практики.
10-19	В звіті з практики відсутні деякі розділи. Виконано 40% завдань, що передбачені програмою практики, питання у звіті частково відповідають вимогам, немає висновків тавласних пропозицій за результатами проходження практики; відсутні публікації за результатами наукових досліджень. Відгук-характеристика з бази практики містить задовільну оцінку проходження практики.
1-9	У звіті з практики відсутня більшість розділів. Виконано 20% завдань, що передбачені програмою практики, питання у звіті частково відповідають вимогам, немає висновків тавласних пропозицій за результатами проходження практики, не наведено список використаних джерел; відсутні публікації. Відгук-характеристика з бази практики містить задовільну оцінку проходження практики.

Таблиця 5

Шкала і критерії оцінювання оформлення звіту та щоденника за результатами виробничої практики «Переддипломна практика»

Шкала, бали	Критерії оцінювання
9-10	Звіт з практики має чітку побудову, містить інформативні та правильно оформлені рисунки, таблиці та іншу наочність, розміщену по тексту і в додатках. Оформлення всіх складових звіту (титульного аркуша, розділів, списку використаних джерел тощо) відповідає вимогам. Оформлення щоденника відповідає структурі практики, не містить виправлень та помарок; наявний відгук-характеристика керівника практики від бази практики.
7-8	Звіт з практики має чітку побудову, але містить незначні недоліки з редагування тексту. Наявні інформативно представлені та правильно оформлені рисунки, таблиці тощо, розміщені по тексту і в додатках. Оформлення всіх складових звіту (титульного аркуша, розділів, списку використаних джерел тощо) відповідає вимогам, але має місце непослідовність розміщення матеріалу за темами, наявні незначні виправлення. Оформлення щоденника відповідає структурі практики, але містить незначні недоліки з оформлення. Відгук-характеристика керівника практики від бази практики наявний.
5-6	Звіт з практики не має чіткої побудови, питання викладені непослідовно, кількість наочних матеріалів (рисунків, таблиць, тощо) як у тексті, так і у додатках обмежена, наявні недоліки з їх оформлення. В оформленні матеріалу за складовими звіту (титульний аркуш, розділи, список використаних джерел тощо) виявлені помилки. Оформлення щоденника частково відповідає вимогам, але текст невідредагований, викладений непослідовно; щоденник містить виправлення. Відгук-характеристика керівника практики від бази практики наявний.
3-4	Звіт з практики написаний непослідовно; не містить наочних матеріалів (рисунків, таблиць, тощо) ані у тексті, ані в додатках. В оформленні матеріалу за складовими звіту (титульний аркуш, розділи, список використаних джерел тощо) виявлені помилки. Оформлення щоденника не відповідає структурі практики, має місце непослідовність тем, текст містить

	велику кількість виправлень. Відгук-характеристика керівника практики від бази практики наявний.
1-2	Текстова частина звіту з практики не відповідає структурі звіту. В оформленні матеріалу за складовими звіту (титульний аркуш, розділи, список використаних джерел тощо) виявлені помилки. Звіт не містить наочних матеріалів (рисуноків, таблиць, тощо) ані у тексті, ані в додатках.. Оформлення щоденника не відповідає структурі практики, заповнені не всі тижні практики, не вказані теми, наявна велика кількість виправлень та помарок. Відгук-характеристика керівника практики від бази практики наявний.

Таблиця 6

Шкала і критерії оцінювання презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження виробничої практики «Переддипломна практика» та відповідей на запитання членів комісії

Шкала, бали	Критерії оцінювання
33-41	Відповіді здобувача вищої освіти на запитання членів комісії правильні, чіткі, обґрунтовані; презентація доповіді свідчать про вільне володіння здобувачем вищої освіти матеріалом з програми практики.
25-32	Відповіді здобувача вищої освіти на запитання членів комісії в цілому правильні, помилки нечисельні, їх зміст не критичний; презентація доповіді свідчать про належне володіння здобувачем вищої освіти матеріалом з програми практики.
16-23	Переважає більшість відповідей здобувача вищої освіти на запитання членів комісії є правильними; презентація доповіді свідчать про володіння ним матеріалом з програми практики на необхідному рівні.
8-15	Кількість неправильних відповідей здобувача вищої освіти на запитання членів комісії межує з критичною; презентація доповіді свідчать про володіння ним матеріалом з програми практики на мінімально необхідному рівні.
1-7	Переважає більшість відповідей здобувача вищої освіти на запитання членів комісії є неправильними; презентація доповіді свідчать про недостатнє володіння ним матеріалом з програми практики або взагалі відсутня.

Підсумкова оцінка практичної підготовки студентів відбувається у формі диференційованого заліку. Диференційований залік є формою семестрового контролю, що полягає в оцінюванні рівня виконаних завдань практики і проводиться як контрольний захід у формі захисту або співбесіди. Оцінювання здійснюється за такими шкалами: 100-бальною, 4-бальною шкалою, 2-бальною, а також за шкалою ЄКТС (табл. 7).

Таблиця 7

Схема оцінювання рівня навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка за шкалою			Оцінка за шкалою ЄКТС	
100-бальною	4-бальною	2-бальною	оцінка	пояснення
90 – 100	відмінно	зараховано	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре		B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)

74-81			C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64-73	задовільно		D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63			E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	незадовільно	не зараховано	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним опануванням освітнього компонента)

Процедури оцінювання здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Міжнародні економічні відносини, спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини, галузі знань 29 Міжнародні відносини ступеня вищої освіти магістр та оформлення документації здійснюються відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.

Результати оцінювання написання, оформлення та захисту звіту з виробничої практики «Переддипломна практика» відображаються в листі оцінювання (додаток Д). Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедри, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вчених радах навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій та Університету.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Амеліна І. В., Попова Т. Л., Владимиров С. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 256 с.
2. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка : монограф. / за ред. О. І. Рогача. К. : «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 368 с.
3. Вплив багатополлярної глобалізації на зовнішню торгівлю України : колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук, чл.-кор. НААН України Т. О. Осташко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Електрон. ресурс. К., 2024. 330 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2024/04/Vplyv-bahatopoliarnoi-hlobalizatsii-na-zovnishniu-torhivliu-Ukrainy.pdf>
4. Грисенко М. В. Кількісні методи аналізу міжнародних економічних відносин : навч. посіб. / М. В Грисенко, О. А. Чугаєв. ВПЦ «Київський університет», 2023. 364 с. URL: <http://surl.li/jsafwe>.
5. Горбач Л., Плотников А. Глобалізація. Світова економіка та українські реалії: монографія. Київ : Кондор, 2020. 224 с.
6. Дейнека Т.А. Соціально-економічні суперечності глобалізації суспільства (політико-економічний аналіз): монографія. Київ : КНЕУ, 2018. 510 с.
7. Діджиталізація сучасної системи міжнародних відносин: монографія / А. С. Філіпенко, Н. В. Резнікова, О.І. Рогач та ін.; за ред. О.І. Шниркова. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2020. 236 с. URL: <http://surl.li/uqtyoe>.

8. Економічна безпека національного енергетичного сектору в умовах глобалізації: колект. монографія; за заг. ред. О.Л. Гальцової. Запоріжжя : Гельветика, 2020. 279 с.

9. Економічні суперечності глобалізації та локалізації в умовах гібридної війни та післявоєнної реконструкції: монографія / за ред. академіка Гриценка А. А.; НАН України, ДУ “Інститут економіки та прогнозування НАН України”. Електрон. дані. К., 2022. 636 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/Ес-superech-globaliz-ta-localizv-umomah-gibryd-viynu.pdf>

10. Ефективність грошово-кредитної політики в Україні в умовах глобальної економічної дестабілізації : колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук Є. О. Бублика ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». Електрон дані. К., 2023. 216 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2023/12/Efektyvnist-hroshovokredytnoi-polityky-v-Ukraini.pdf>

11. Європейські стратегії розвитку: досвід для України : монографія / Андрейко В. І., Артёмов І. В. та ін.; за заг ред. І. В. Артёмова. Ужгород : РІК-У, 2023. 552 с. URL: http://eurodev.uzhnu.edu.ua/images/files/MONO_2023_2_compressed.pdf.

12. Конкурентні стратегії національних виробників агропромислової продукції у сучасній парадигмі глобального економічного середовища: монографія / за заг. ред. Т. В. Орехової. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 144 с.

13. Марченко Т. В. Міжнародні інноваційні програми як інструмент євроінтеграції України : монограф. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т, 2021. 220 с.

14. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / ред. Ю. Г. Козак. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 400 с.

15. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб.; уклад.: В. В. Дергачова, К. О. Кузнєцова, І. М. Манаєнко, В. А. Мельникова, О. С. Ченуша. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 340 с.

16. Мобільність робочої сили України: тенденції та перспективи : колективна монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. І. Л. Петрової, д.е.н. В. В. Близнюк; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». Електрон. дані. К., 2023. 334 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2023/12/Mobil'nist'-robochoi-syly-Ukrainy.pdf>.

17. Негод А., Русак Д. Міжнародна логістика та глобальні ланцюги постачань: навч. посіб. К., 2023. 268 с. URL: <http://surl.li/хукох1>.

18. Новий світогляд лідерства в умовах четвертої промислової революції та його вплив на вибір технології управління: Колективна монографія / за ред. д.е.н, професора Полянської А. С. Івано-Франківськ, 2024. 360 с.

19. Операційний план заходів з реалізації у 2024-2027 роках Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року. Затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 821-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-stratehii-vidnovlennia-staloho-rozvytku-ta-tsifrovoi-transformatsii-maloho-i-s821300824>.

20. Оцінка інтеграції України до європейського економічного простору : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О. О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». Електрон. дані. К., 2021. 493 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/06/Оцінка-інтеграції-України-до-ЕЕП-2.pdf>.

21. Резнікова Н., Панченко В. Репортажі із цивілізаційних фронтів. На передовій міжнародної економічної політики. К. : Аграр Медіа Груп, 2023. 234 с. URL: <http://surl.li/qmcaqt>.

22. Ризики в сучасній системі міжнародних економічних відносин: монографія / О. І. Шнирков, А. С. Філіпенко, Н. В. Резнікова, В. І. Мазуренко, Т. О. Жолос, Ю. Ю. Хватов, Р. О. Заблоцька, Р. Д. Стаканов, К. А. Бех, Л. С. Поліщук, Л. О. Шворак, В. І. Батрименко, О. А. Чугаєв, А.В. Негода, Д. М. Русак; за ред. О. І. Шниркова. К: ВПЦ «Київський університет», 2020. 207 с. URL: <http://surl.li/hykoxl>.

23. Розвиток національної торговельної політики для підвищення конкурентоспроможності економіки України : колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук, чл.-кор. НААН України Т. О. Осташко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Електрон. дані. К., 2021. 313 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/mg/353.pdf>.

24. Самойлик Ю. В. Агропродовольчий ринок: розвиток в умовах глобалізаційних викликів економіки: монографія. Полтава, 2018. 494 с.

25. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / С. В. Бестужева, В. А. Вовк, В. О. Козуб та ін. ; за заг. ред. Т. В. Шталь. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 239 с.

26. Стратегія відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 821-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-stratehii-vidnovlennia-staloho-rozvytku-ta-tsyfrovoi-transformatsii-maloho-i-s821300824>

27. Туль С. І., Шкурупій О. В. Діджиталізація світового ринку праці: монографія. Полтава : ПУЕТ, 2020. 302 с.

28. Ус С. А., Палехова Л. Л. Моделювання сталого розвитку: навч. посіб.; за заг. ред. Л. Л. Палехової. М-во освіти і науки України, Нац.техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : вид-во «Свідлер А.Л». 2024. 160 с.

29. Фаренюк Н. В. Неофінанси світової економіки: монографія. ТОВ «Аграр Медіа Груп» 2023. 240 с. URL: https://www.iir.edu.ua/sites/default/files/2023-12/Neofinance_A5_blok.pdf

30. Філіпенко А. Науково-практичні дослідження міжнародних економічних відносин: електронний навч. посіб. К., 2024. 158с. URL: <http://surl.li/jlgefaw>

31. Цілі сталого розвитку (Глобальні цілі). URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku>.

32. Чернова О., Дивнич О. Шляхи вирішення глобальних екологічних проблем в контексті соціальної відповідальності суб'єктів міжнародних

економічних відносин. *Зелена трансформація та стала біоекономіка* : монграф. Київ: нац. ун-т технологій та дизайну, 2024. 800 с.

33. Шкурупій О. В., Гончаренко В. В., Дейнека Т. А., Білоброва Т. О., Артеменко І. А. Транснаціональні корпорації : навч. посіб. за ред. О. В. Шкурупій. К. : Центр учб. л-ри. 2023. 240 с. (перевидання). URL: <https://cul.com.ua/transnacionalni-korporaciyi-navchalnij-posibnik-rekomendovano-mon-ukrayini-shkurupij-o-v>

34. Carbaugh R. International Economics. South-Western College Publishing; 18th edition 2021. 576 p.

35. Deyneka T. A, Shkurupii O. V., Tul S. I. The role of institutions in the system of management of the global economic processes. *MANAGEMENT OF THE 21ST CENTURY: GLOBALIZATION CHALLENGES. ISSUE 3* : Collective monograph / In ed. I. Markina. Prague : Nemoros s.r.o, 2020. P 38-43 (287 p.)

36. Korol M., Danylyshyn B., Korol I. Geo-economic Paradigm Shifts in Global Banking Systems. Cambridge Scholars Publishing, 2024. 580 p.

37. Reinert Kenneth A. An Introduction to International Economics: New Perspectives on the World Economy. Cambridge University Press; 2nd edition. 2020. 276 p.

38. Schenk Catherine R. International Economic Relations since 1945 (The Making of the Contemporary World) Routledge; 2nd edition 2021. 180 p.

39. Tul S., Shkurupii O. Artificial intelligence as a factor of the global labor market transformation : *Artificial intelligence as a basis for the development of the digital economy*: textbook; Edited by I. Tatomyr, Z. Kvasnii. Praha: OKTAN PRINT, 2021. P. 57-69 (376 p). URL: <https://doi.org/10.46489/aiabftd-07>

Додаткові

1. Борзенко О. О. Структурні деформації на світових фінансових ринках після 1990-х років: монографія. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. 448 с.

2. Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О. О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Електрон. дані. К., 2022. 264 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/Globalizaciyniprosesy-u-svitoviy-economici.pdf>

3. Гобела В. В. Управління зовнішньоекономічною діяльністю : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 244 с.

4. Гуткевич С. О. Корінько М. Д., Сафонов Ю. М. Міжнародна економіка: підруч. 3-є вид., перероблене та доповнене. Вид-во «Діса Плюс», 2021. 428 с.

5. Далевська Н. М. Інституціонально-інтегративні виміри модернізації світової господарської системи : монографія. Покровськ: ДонНТУ, 2018. 396 с.

6. Економічні санкції у сучасному світовому господарстві: монографія / О. І. Шнирков, А. С. Філіпенко, Р.О. Заблоцька та ін.; за ред. О.І. Шниркова. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2019. 239 с.

7. Історичні детермінанти включення України в систему міжнародних економічних відносин : монографія / В. В. Небрат, Н. О. Горін та ін.; за ред.

В. В. Небрат; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Київ. 2021. 528 с.

8. Міжнародні економічні відносини та менеджмент в умовах посилення глобалізаційних процесів: навч. посіб. за ред. Н. Бутко, С. Шкарлет. К. : Центр навчальної літератури, 2020. 528.

9. Національна економічна діяльність і міжнародні економічні відносини: сучасний стан та тенденції розвитку : колективна монографія Полтава: ПП «Астроя», 2020. 251 с.

10. Процеси економічної дезінтеграції в сучасному світовому господарстві: монографія / О. І. Шнирков, А. С. Філіпенко, Н. В. Резнікова та ін.; за ред. О. І. Шниркова. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 159 с.

11. Резнікова Н., Панченко В. Мінні поля міжнародної економічної політики: як країнам не втратити здатність до розвитку. К. : Аграр Медіа Груп, 2022. 674 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/14vz0wvtYknaA0yslk-I0KZCSujajvCHwb/view>

12. Світова економіка / World economics : навч. посіб. В. М. Фомішина та ін. ; за ред. В.М. Фомішиної. Укр.-англомов. Одеса : Олді плюс, 2021. 611 с.

13. Структурні зміни у світовій торгівлі як чинник розвитку внутрішнього ринку України : колективна монографія; за ред. Т. О. Осташко; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Київ. 2019. 350 с. URL: http://ief.org.ua/?page_id=3625&mid=310

14. Управління економічними системами та процесами в умовах глобалізаційних трансформацій: колективна монографія. за ред. В. В. Прохорової; Укр. інж.-пед. акад. Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2020. 296 с.

15. Формування інституційної архітекtonіки інформаційно-мережевої економіки: монографія. за ред. академіка НАН України А.А. Гриценка; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»; ДННУ «Академія фінансового управління». К., 2021. 736 с.

16. Шаров О. М. Глобалізація грошей. Економіософський / монетарософський трактат з питання еволюції грошей : монографія; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». Електрон. дані. К., 2022. 667 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/Globalizacija-groshey.pdf>

17. Шкурупій О. В., Дейнека Т. А., Туль С. І. Глобальна діджиталізація: переваги, загрози та роль людини в епоху штучного інтелекту. *Наукове забезпечення соціально-економічних і управлінських засад розвитку, правового регулювання, провайдингу екоінновацій та енергоефективних технологій в умовах глобалізації в аграрній і суміжних сферах* / за ред. Ю. Самойлик. Полтава : ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2021. С. 23-34 (243 с.)

18. Шкурупій О. В., Строчихін Ю. Ф., Вишневецька Л. І. Митна статистика. Практикум : навч. посіб. К. : Центр учб. л-ри. 2022. 224 с. (перевидання). URL: <https://cul.com.ua/pidruchnyky-i-navchalni-posibnyky/ekonomika/mitna-statistika-praktikum>.

19. Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 168 с.
20. Callahan William A. Sensible Politics Visualizing International Relations, Oxford University Press, 2020. 364 p
21. International Relations: A Very Short Introduction, Oxford University Press, 2020. 176 p.
22. Innovative Trends in World Trade Development: the monograph / Rummyantse A. P., Sidenko S. V., Bila S. O. et al.; edited by Prof. Rummyantsev. Kyiv : NAU, 2018. 416 p.
23. Salvator D. International Economics, 13th Edition. Wiley, 2019. 720 p.

Інформаційні джерела

1. Верховна Рада України. URL : <http://www.rada.kiev.ua>.
2. Державна служба статистики України. URL : <http://ukrstat.gov.ua>.
3. Кабінет Міністрів України. URL : <http://www.gov.ua>.
4. Міністерство аграрної політики та продовольства України URL : <https://minagro.gov.ua/>
5. Національний Банк України. URL : <https://bank.gov.ua/>
6. Урядовий портал. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
7. International Monetary Fun. URL : <https://www.imf.org/en/Home>
8. Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL : <http://www.fao.org/home/en/>
9. KOF Konjunkturforschungsstelle. URL : <https://kof.ethz.ch/>
10. Organisation for Economic Co-operation and Development. URL : <https://www.oecd.org/>
11. United Nations Conference on Trade and Development. URL : <https://unctad.org/>
12. United Nations. URL : <https://www.un.org/en/>
13. United Nations Industrial Development Organization. URL : <https://www.unido.org/>
14. World Bank Group. URL : <https://www.worldbank.org/en/home>
15. World Trade Organization. URL : <https://www.wto.org>

ДОДАТКИ

Додаток А

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗВІТ

з переддипломної практики

студента освітньо-професійної програми Міжнародні економічні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини 2 курсу 1 групи другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

База практики:

(назва підприємства, установи, організації тощо)

(район, область)

Керівник практики від бази практики:

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від кафедри:

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Захист звіту відбувся _____
(дата)

Оцінка: за 4-бальною шкалою _____

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____

Члени комісії: _____
(прізвища та ініціали)

Полтава 20____

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ	4
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА ОБ’ЄКТУ ДОСЛІДЖЕННЯ	8
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ТА ПРОЄКТНОЇ РОБОТИ.....	12
ВИСНОВКИ	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	25
ДОДАТКИ.....	27

Додаток В

ВСТУП

Виробнича практика «Переддипломна практика» здійснювалась з метою підготовки кваліфікаційної роботи на тему «_____».

Актуальність. Зазначена тема дослідження є актуальною, зважаючи на

_____

Названі аспекти наукових пошуків відображені у працях багатьох вітчизняних та іноземних науковців. Серед них: _____

_____

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. У звіті з виробничої практики відображено, що кваліфікаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри економіки та міжнародних економічних відносин «_____».

Мета і завдання дослідження. Наукові пошуки велись відповідно до визначеної мети дослідження, якою є _____

_____

Завдання дослідження полягали у такому:

– _____;

– _____;

– _____.

В ході переддипломної практики з'ясовано об'єкт і предмет дослідження.

Об'єктом дослідження є _____;

предметом – _____.

Для пізнання об'єкту і предмету дослідження було використано такі *методи дослідження*: _____.

За опанування програми виробничої практики «Переддипломна практика» інформаційною базою дослідження стали такі матеріали:

-
-

Практична значущість одержаних результатів підтверджується довідками про їх впровадження _____.

(зазначається назва підприємства, організації, установи)

Апробація результатів дослідження, проведених в ході виробничої практики «Переддипломна практика», здійснена як їх оприлюднення на _____ конференції «_____»

(зазначається вид конференції)

(зазначається назва конференції)

(м. _____, 202_ р.).

Публікації за результатами дослідження представлені так:

1. _____
2. _____

Структура і обсяг звіту виробничої практики «Переддипломна практика». Звіт складається зі вступу, трьох розділів і висновків. Загальний обсяг звіту становить _____ сторінок друкованого тексту; обсяг основного тексту – _____ сторінок. Звіт містить _____ таблиць, _____ рисунків, _____ додатків. Список використаних джерел налічує _____ найменувань.

Додаток Д

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

**ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ
результатів проходження
«Переддипломної практики»
студента освітньо-професійної програми Міжнародні економічні
відносини
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
2 курсу 1 групи другого (магістерського) рівня вищої освіти
денної форми навчання**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові студента)

Період практики: з «___» _____ 20__ р. по «___» _____ 20__ р.

Параметр оцінювання, балів		Результат оцінювання	Підпис відповідального
Оцінка результатів проходження практики (виконання програми практики) (1 – 49)			
Оцінка оформлення результатів практики (звіту, щоденника) (1 – 10)			
Оцінка презентації здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту та відповідей на запитання членів комісії з прийому заліку за практику (1 – 41)			
Підсумкова оцінка:	кількість балів за 100-бальною шкалою за 4-бальною шкалою шкала ЄКТС		